

T.C.
ANKARA
23. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1160

KARAR NO : 2022/2291

DAVACI : TMMOB İnşaat Mühendisleri Odası Başkanlığı

VEKİLİ :

DAVALI : Etimesgut Belediye Başkanlığı

VEKİLİ :

DAVANIN ÖZETİ : Davacı oda tarafından, Etimesgut Belediye Başkanlığı'nca Etimesgut Belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek inşaat mühendislerinden müelliflik ücreti adı altında kayıt ücreti alınmasına ilişkin 03/12/2021 tarih ve 593 sayılı Belediye Meclis Kararı'nın 1. maddesinin; meslek mensupları ile ilgili kayıtlarının meslek odalarınca tutulup takip edildiği, bu kapsamda belediyenin meslek mensuplarına yönelik kayıt tutup ücret alma yetkisinin bulunmadığı, belediyece mali yükümlülük getirilemeyeceği, hukuki dayanağının bulunmadığı ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : 15/03/2022 tarihli dilekçe üzerine meclis kararının davacı odaya gönderildiği, ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifesi belirleme yetkisinin bulunduğu, müellif kayıt yenileme işlemlerinde 2020 yılı için 700+KDV bedelinin belirlendiği, davanın ehliyet yönünden reddi gerektiği, Kanuna göre verilen yetkiye dayanılarak ücret tarifesinin belirlendiği, söz konusu ücretin vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülük olarak nitelendirilmeyeceği, hukuka uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Ankara 23. İdare Mahkemesi'nce, davalı idarenin usule ilişkin itirazı yerinde görülmemeyerek ve dava dosyası incelenerek işin gereği görüldü:

Dava; belediyesi sınırları içerisinde faaliyet gösterecek inşaat mühendislerinden müelliflik ücreti adı altında kayıt ücreti alınmasına ilişkin 03/12/2021 tarih ve 593 sayılı Belediye Meclis Kararı'nın 1. Maddesinin iptali istemiyle açılmıştır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 33. maddesinde, "Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensupları mesleklerinin icrasını iktiza ettiren işlerle meşgul olabilmeleri ve mesleki tedrisat yapabilmeleri için ihtisasına uygun bir odaya kaydolmak ve azalık vasfını muhafaza etmek mecburiyetindedirler." hükmüne yer verilmiştir.

5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 'Belediyenin yetkileri ve imtiyazları' başlıklı 15. maddesinde, "Belediyenin yetkileri ve imtiyazları şunlardır: ...b) Kanunların belediyeye verdiği yetki çerçevesinde yönetmelik çıkarmak, belediye yasakları koymak ve uygulamak, kanunlarda belirtilen cezaları vermek. c) Gerçek ve tüzel kişilerin faaliyetleri ile ilgili olarak kanunlarda belirtilen izin veya ruhsatı vermek. d) Özel kanunları gereğince belediyeye ait vergi, resim, harç, katkı ve katılma paylarının tarh, tahakkuk ve tahsilini yapmak; vergi, resim ve harç dışındaki özel hukuk hükümlerine göre tahsili gereken doğal gaz, su, atık su ve hizmet karşılığı alacakların

T.C.
ANKARA
23. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1160

KARAR NO : 2022/2291

tahsilini yapmak veya yaptırmak." hükmüne; 'Meclisin görev ve yetkileri' başlıklı 18. maddesinde, "Belediye meclisinin görev ve yetkileri şunlardır: ...f) Kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerini belirlemek." hükmüne yer verilmiştir.

2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nun 'Ücrete tabi işler' başlıklı 97. maddesinde, "Belediyeler bu Kanunda harç veya katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı olarak ifa edecekleri her türlü hizmet (...) için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkilidir. Belediye'ye tekel olarak verilmiş işler kendi özel hükümlerine tabidir." düzenlemesine yer verilmiştir.

Yukarıda yer verilen kanun hükümlerinin birlikte değerlendirilmesinden; belediyenin görev ve sorumlulukları dahilinde, ilgililerin isteğine bağlı olarak sunacakları hizmetler için belediye meclislerince düzenlenecek tarifelere göre ücret almaya yetkili olmalarına karşın, bunun yanında isteğe bağlı olarak talep edilen hizmetin belediyelere kanunlarla verilmiş bir hizmete ilişkin olması gerektiği de açıktır.

Diğer taraftan, 03/07/2017 tarih ve 30113 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nin 'Tanımlar' başlıklı 4. maddesinde, "(1) Bu Yönetmelikte geçen; ...z) Fen adamları: Yapı, elektrik tesisatı, sıhhi tesisat ve ısıtma, makina, harita kadastro ve benzeri alanlarda mesleki ve teknik öğrenim veren, en az lise dengi okullardan mezun olmuş veya lise mezunu olup, bir öğretim yılı süreyle bakanlıkların açmış olduğu kursları başarıyla tamamlamış olanlar ile 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitimi Kanununa göre ustalık belgesine sahip olan elemanları aa) Fenni mesul: Yapının tüm malzemeleri ve tesisatı ile birlikte, plana, ruhsata, ruhsat eki etüt ve projelere, standartlara, teknik şartnamelere, uygun olarak inşa edilmesinin kamu adına denetimini üstlenen, ruhsat eki etüt ve projelerin gerektirdiği uzmanlığı haiz meslek mensuplarını ...ifade eder." kuralına; 'Yapı projeleri' başlıklı 57. maddesinde, "... (18) Proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/1/1954 tarihli ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerekir." kuralına; 'Fenni mesuliyet' başlıklı 68. maddesinde, "... (16) Fenni mesullerin sicilleri, ilgili meslek odalarının, ilgili idareden alınacak iş bitirme belgeleri de dikkate alınarak tutulur ve yeni bir fenni mesuliyet üstlenilmesinde bu siciller dikkate alınır. (17) Fen adamlarının sicilleri, belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulur ve bu sicillerin birer kopyaları her yılsonunda Müdürlüğe gönderilir. (18) Belediye ve mücavir alan sınırları dışındaki yerlerde görev yapacak fen adamlarının sicillerinin tutulması Müdürlüğe aittir." kuralına yer verilmiştir.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacı oda tarafından 15/03/2022 tarihli dilekçeyle, "bazı belediyelerin proje müellifi, şantiye şefi veya fenni mesul olarak mesleki faaliyetini yürütecek üyelerden yapı ruhsatı veya yapı kullanma izin belgesi ile ilgili işlemlerin yapılabilmesi için 'mühendislik çalışma harcı', 'müellif kaydı' veya başka adlar altında ücret alındığının tespit edildiği yargı kararlarıyla bu ücretlerin alınmaması gerektiğinin saptandığından bahisle belediyece tersi bir uygulama varsa ilgili meclis kararının gönderilmesinin" davalı belediyeden istenildiği, Etimesgut Belediye Başkanlığı'nın 03/12/2021 tarih ve 593 sayılı meclis kararıyla, "5393 sayılı Belediye Kanununun 18. maddesinin (f) bendi hükümleri gereğince kanunlarda vergi, resim, harç ve katılma payı konusu yapılmayan ve ilgililerin isteğine bağlı hizmetler için uygulanacak ücret tarifelerinin belirlenmesi hükmü yer aldığından ekte sunulan ücret tarifeleri günün şartları da göz önüne alınarak, Katma Değer Vergisi hariç olarak düzenlenip komisyon raporu ekindeki listede sunulmuştur. Ekte sunulan listenin 1. maddesinde, müelliflik kayıt ücreti hizmeti karşılığı olarak 2022 yılı için kişi başı 700+KDV" olarak belirlendiğinin bildirilmesi üzerine, anılan belediye meclis kararının 1. maddesinin iptali istemiyle bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

T.C.
ANKARA
23. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1160

KARAR NO : 2022/2291

Planlı Alanlar İmar Yönetmeliğinde, proje müellifliği ve yapım işlerinin denetimine dair fenni mesuliyet üstlenen mimarların ve mühendislerin, 27/01/1954 tarih ve 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimarı Odaları Birliği Kanunu uyarınca, ilgili meslek odasına kayıtlı olmaları, büro tescillerini yaptırmaları gerektiği, fenni mesullerin sicillerinin, ilgili meslek odalarınca tutulacağı açık bir şekilde belirtilmiştir. Yine Yönetmelikte, 'fen adamlarının sicilleri'nin ise belediye ve mücavir alanı sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağı belirtilmiştir. Öte yandan, 6235 sayılı Kanun uyarınca, Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslek mensuplarının ilgili odaya kayıt yaptırmaya zorunluluğu bulunmakla birlikte, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm yer almamaktadır. 6235 sayılı Kanun'da ise mimar ve mühendislerin odaların belirlediği aidatı ödemekle yükümlü oldukları düzenlenmiştir.

Bakılan davada; 6235 sayılı Kanunda Türkiye'de mühendislik ve mimarlık meslekleri mensuplarının ilgili odaya kayıt yapma zorunluluğunun bulunduğu ve odaya aidat ödemeleri gerektiğinin düzenlendiği, Planlı Alanlar İmar Yönetmeliği'nde proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin ilgili meslek odalarınca tutulacağına, fen adamlarının sicillerinin ise belediye ve mücavir alan sınırları içinde, belediyelerin ilgili birimlerince tutulacağına açık bir şekilde belirtilmesi, Belediye Kanunu'nda proje müellifleri ile fenni mesullerin sicillerinin belediyece tutulacağına ilişkin açık bir hüküm yer almaması ve 2464 sayılı Belediye Gelirleri Kanunu'nda da 'müellif kayıt ücreti' adı altında alabileceklerine ilişkin açık bir hüküm yer almaması nedeniyle, dava konusu meclis kararının 'müellif kayıt ücreti' adı altında fiyat tarifesini belirlenmesine ilişkin kısmında hukuka uyarlık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle; dava konusu işlemin **iptaline**, aşağıda dökümü yapılan 356,90-TL yargılama gideri ile kararın verildiği tarihte yürürlükte bulunan Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca takdir olunan 5.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, artan posta ücretinin kararın kesinleşmesinden sonra resen davacıya iadesine, kararın tebliğini izleyen günden itibaren **30** gün içerisinde **Ankara Bölge İdare Mahkemesi'ne istinaf** kanun yolu açık olmak üzere, 23/11/2022 tarihinde oy birliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

YARGILAMA GİDERLERİ		:
Başvurma Harcı	:	80,70 TL
Karar Harcı	:	80,70 TL
Y.D. Harcı	:	133,00 TL
Vekalet Harcı	:	11,50 TL
Posta Gideri	:	51,00 TL
TOPLAM	:	356,90 TL